

Den 13. juni 2002 fik det daværende Skårup Seminarium og Den frie Lærerskole godkendt en fælles ansøgning om oprettelse af en ny diplomuddannelse med titlen "De frie skolars tradition og pædagogik" og en forskningstilknytningsaftale til Syddansk Universitet. Uddannelsen blev i henhold til bekendtgørelsen om de pædagogiske diplomuddannelser godkendt som et femårigt forsøg. Fra 1. august 2009 blev diplomuddannelsen permanent godkendt og indskrevet i studieordningen for de nationale pædagogiske diplomuddannelser. I denne sammenhæng blev der indledt et samarbejde med det nye UC-Lillebælt om at udvikle PD uddannelsen. Her 10 år efter har vi nu lavet status over PD-uddannelsen. I det følgende fortæller vi om de nye tiltag, der skal føre til, at der også fremover vil være et tilbud om en pædagogisk diplomuddannelse der er målrettet de frie skoler. Interesserede kan i nedenstående procesbeskrivelse læse, hvad vi er nået frem til igennem et meget givende samarbejde med repræsentanter for de frie skoler og undervisere i modulerne. **(LR-S.)**

Revision af PD-retningen i " De frie skolars tradition og pædagogik"

AF **LAUST RIIS-SØNDERGAARD**, DAGLIG LEDER AF VIDEREUDDANNELSESOMRÅDET, DEN FRIE LÆRERSKOLE OG
STEFFEN SKOVDAL, DIPLOMANSVARLIG, AFDELING FOR VIDEREUDDANNELSE I PÆDAGOGIK OG LÆRING, UNIVERSITY COLLEGE LILLEBÆLT,
KOMPETENCEUDVIKLING OG UNDERVISNINGSMIDLER.

På opdrag af det fælles fagudvalg og som led i sidste fase af det landsmøde-igangsatte arbejde med revision af PD-studieordningen, har en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra Den frie lærerskole i Ollerup og UC-Lillebælt og med interessentinddragelse arbejdet på at opdatere og revidere PD-uddannelsesretningen "Frie skolars tradition og pædagogik".

Baggrunden er dobbelt:

- Initiativet skal ses som led i det generelle arbejde med revision af alle uddannelsesretninger ud fra fælles standard for opstilling af formål, mål for læringsudbytte og modulers opstilling af læringsmål uden egentlige indholdsbeskrivelser.
- Der har været et vigende optag på diplommoduler under retningen udbudt af Den frie Lærerskole og der har derfor været igangsat et samarbejde i miljøet og interessentbaglandet for frie skoler, efterskoler og højskoler. Processen har været en inddragende og givende revitaliseringsproces, der har resulteret i stor enighed om udarbejdelsen af revisionsforslaget som det her foreligger. Processen er beskrevet i de enkelte bilag til ansøgning om modulændringer.

Ændringsoversigt

- Der er forslag til ny titel for retningen: FRIE SKOLERS GRUNDLAG OG PÆDAGOGISKE UDVIKLING
- Forslag til engelsk titel: THE FOUNDATION AND EDUCATIONAL DEVELOPMENT OF INDEPENDANT SCHOOLS

- Formål er indføjet
- Mål for læringsudbytte er opdateret og kompetencemål, videns- og færdighedsmål er sat ind i ny skabelon
- Der er arbejdet med revision af moduler, forslag til nedlæggelse af moduler og forslag til nye moduler under retningen

Tidligere modulsammensætning:

Moduler

Modul 1: Grundtvig og Kolds ideverden

Modul 2: Fortællekultur - fortælling og det narrative

Modul 3: Barnets møde med skolen, skole og hjem samarbejde

Modul 4: Vejledning i efterskolen, kostskolepædagogikkens muligheder

Modul 5: Ledelse og samarbejde i de frie skoler

Nyt forslag til modulsammensætning:

Moduler

Modul 1: Frihedssyn og pædagogisk praksis

Modul 2: Fortællekultur, fortælling og det narrative

Modul 3: De frie skoler i en global verden

Modul 4: Vejledning i friskoler, efterskoler og højskoler

Ændringerne i modulsammensætningen er i hovedtræk følgende:

- Modul 1 er grundlæggende revideret
- Modul 2 er opdateret
- Modul 3 er nedlagt og erstattet af nyt modul 3

“De frie skoler i en global verden”

- Modul 4 er opdateret
- Modul 5 er nedlagt

Procesbeskrivelse

Siden det i maj 2017 stod klart, at den Pædagogiske Diplomuuddannelse i “DE FRIE SKOLERS TRADITION OG PÆDAGOGIK” skulle revitaliseres for, at der stadigvæk kunne være et attraktivt videreuddannelsesstilbud målrettet frie skoler, har en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra University College Lillebælt og Den frie Lærerskole involveret de frie skoleforeninger og relevante fagpersoner i en proces med det formål at få drøftet behovet for en Pædagogisk Diplomuuddannelse, der i særlig grad sigter på udviklingen af de frie skolers grundlag og pædagogik.

I processen har følgende skoleforeninger, fagpersoner og institutioner (*herefter benævnt: Interessebaglandet*) været repræsenteret:

- Dansk Friskoleforening
- Frie Skolers Lærerforening
- Efterskoleforeningen
- Folkehøjskolernes Forening i Danmark
- Frie Fagskoler
- Undervisere/fagfolk fra valgmodulerne
- University College Lillebælt
- Den frie Lærerskole.

Kortfattet beskrivelse af processen

15. maj 2017 fik interessebaglandet et høringsmateriale, der dels omhandlede historikken i den Pædagogisk Diplomuuddannelse i DE FRIE SKOLERS TRADITION OG PÆDAGOGIK og dels stillede en række spørgsmål, der gav modtagerne lejlighed til at reflektere over, hvilke kompetencer, viden og færdigheder, der fremadrettet kunne være et behov for i en revideret Pædagogisk Diplomuuddannelse til de frie skoler.

Høringsmaterialet med besvarelser blev returneret før sommerferien og den 8. august 2017, bearbejdede en arbejdsgruppe med deltagelse fra UCL og Den frie Lærerskole materialet. På baggrund af dette blev interessebaglandet indkaldt til et arbejds møde på Den frie Lærerskole den 15. september 2017. Alle repræsentanterne deltog i mødet, og der blev tegnet et detaljeret billede af, hvad der skulle væk fra PD-retningen “De Frie Skolers Tradition og Pædagogik”, og hvad der var et ønske om at få udviklet i en revideret PD til de frie skoler. Mødet mundede ud i, at den nedsatte arbejdsgruppe fra UCL og Den frie Lærerskole kunne arbejde videre med at definere og forfine kompetence-, viden- og færdighedsmålene for PD uddannelsesretningen samt læringsmålene for valgmodulerne.

På mødet den 15. september 2017 samlede interessen sig overordnet om de fire moduler, der nu er et ønske om at få med i uddannelsesretningen som valgmoduler.

Arbejdsgruppen repræsenteret ved Steffen Skovdal, UCL og Laust Riis-Søndergaard, Den frie Lærerskole, har siden afholdt en række arbejds møder, hvor PD uddannelsesretningen og læringsmålene er blevet defineret og beskrevet. Til møderne er der indhentet forslag og refleksioner over læringsmålene fra fagpersoner til de enkelte moduler.

Den 27. februar 2018 blev interessebaglandet indkaldt til et sidste møde på Den frie Lærerskole, hvor PD uddannelsesretningen og valgmodulerne blev præsenteret og drøftet. I forlængelse af dette møde har arbejdsgruppen nu lagt sidste hånd på en revitaliseret og revideret Pædagogisk Diplomuuddannelse til de frie skoler.

Den nye pædagogiske diplomuddannelse forventes at blive godkendt og indskrevet i studieordningen for de pædagogiske diplomuddannelser gældende fra 1.08.2018.

Den frie Lærerskole har nu to pædagogiske diplomuddannelser, som udbydes i et samarbejde med UC-Lillebælt.

- **Frie skolers grundlag og pædagogiske udvikling**, der består af fire valgmoduler.
- **Anvendt Scenekunst**, der ligeledes består af fire valgmoduler.

For begge PD uddannelsesretninger gælder, at PD studerende også skal have de tre obligatoriske moduler, hvis ønsket er en hel PD. **A)** Pædagogisk viden og forskning. **B)** Undersøgelse af pædagogisk praksis. **C)** Afgangprojektet.

